

ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΔΥΟ ΠΕΡΙΟΧΕΣ: ΜΙΑ ΚΛΕΙΣΤΗ ΚΑΙ ΜΙΑ ΑΝΟΙΚΤΗ ΣΤΗΝ ΑΛΙΕΙΑ ΜΗΧΑΝΟΤΡΑΤΑΣ

B. Βασιλοπούλου

Εθνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών, Αγ. Κοσμάς, 16604 Ελληνικό, Αθήνα

ABSTRACT

Vassilopoulou: Catch data from two areas: one closed and the other open to trawlers.

Experimental trawl catches in two sites, one in the S. Evoikos, where professional trawling is prohibited and the other in the Gulf of Petali where trawlers operate, were compared. The S. Evoikos catches were quite higher than those of the Petali site. The vast majority of the total catch in both areas comprised fish, while echinoderms, molluscs and crustaceans made a relatively smaller contribution. 6757 specimens, belonging to 31 fish species were caught in the S. Evoikos, while in Petali the 1098 fish collected were classified into 28 species. *Serranus hepatus*, *Lepidotrigla cavillone* and *Citharus linguatula* were encountered more frequently in the catches of the two areas. The Petali site fish community displayed greater diversity.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

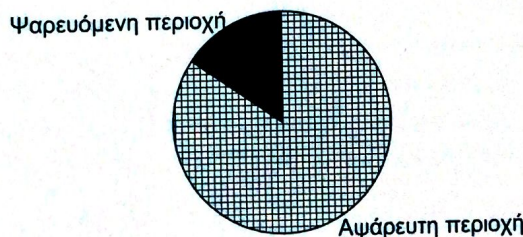
Η σύγκριση στοιχείων που προέρχονται από περιοχές στις οποίες επιτρέπεται η αλιεία με μηχανότρατα, με στοιχεία από περιοχές, όπου η αλιεία με το δυναμικό αυτό εργαλείο απαγορεύεται, συγκεντρώνει σημαντικό ενδιαφέρον. Ειδικότερα η μελέτη και η σύγκριση του ιχθυοδυναμικού ανάμεσα σε τέτοιες περιοχές συμβάλλει στη λήψη μέτρων, τα οποία στοχεύουν στη συμπλήρωση των ήδη υφισταμένων για την ορθολογική διαχείριση των αλιευτικών πόρων. Η μοναδική μελέτη η οποία περιλαμβάνει αλιευτικά δεδομένα τόσο από περιοχές στις οποίες επιτρέπεται, όσο και από άλλες όπου απαγορεύεται η αλιεία με μηχανότρατα έχει γίνει από το αλιευτικό εργαστήριο του Ε.Κ.Θ.Ε. στην περιοχή του Ευβοϊκού και Παγασητικού (ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ κ.α., 1989).

Η παρούσα εργασία αποτελεί τμήμα κοινοτικού προγράμματος (TR.I.B.E.) το οποίο μελετά την επίδραση της αλιείας με μηχανότρατα στο βενθικό οικοσύστημα. Τα δεδομένα που θα παρουσιαστούν αναφέρονται στην ποιοτική και ποσοτική ανάλυση, καθώς και στην ποικιλότητα του αλιεύματος σε δύο περιοχές, μία ανοικτή και μία άλλη κλειστή στην αλιεία με μηχανότρατα.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Τα δείγματα συγκεντρώθηκαν τον Απρίλιο 1996, με επαγγελματική μηχανότρατα που είχε ισχύ μηχανής 500 HP. Χρησιμοποιήθηκαν δύο σταθμοί, ένας στον Ν. Ευβοϊκό, όπου απαγορεύεται η λειτουργία του εργαλείου αυτού, και ένας στον κόλπο των Πεταλιών, περιοχή όπου η αλιεία επιτρέπεται από τον Οκτώβριο μέχρι και τον Μάιο. Οι δύο σταθμοί είχαν επιλεγεί ώστε να έχουν το ίδιο βάθος (περίπου 40 μέτρα) και παρόμοιο σχετικά είδος υποστρώματος (αμμόλασπη). Και στις δύο περιοχές όλα τα είδη των ψαριών ταξινομήθηκαν μέχρι το επίπεδο του είδους. Σε κάθε είδος μετρήθηκε ο αριθμός των ατόμων και ζυγίστηκε το συνολικό βάρος τους. Παράλληλα καταγράφηκε ξεχωριστά και το συνολικό βάρος των υπολοίπων βασικών ομάδων που συμμετείχαν στο αλίευμα δηλαδή των Μαλακίων, των Εχινοδέρμων, των Καρκινοειδών και των Ασκιδίων.

Συνολικό αλίευμα (g/h)

Εικόνα 1. Ποσοστό συνολικού αλιεύματος στο σταθμό του Ν. Ευβοϊκού (αψάρευτη περιοχή) και στο σταθμό των Πεταλιών (ψαρευόμενη περιοχή) τον Απρίλιο του 1996.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Το συνολικό βάρος του αλιεύματος στις δύο περιοχές, εκφράστηκε σε γραμμάρια ανά ώρα αλιείας (g/h) και ανήλθε στον σταθμό του Ν. Ευβοϊκού σε 141221.2 g/h, ενώ στους Πεταλιούς δεν ξεπέρασε τα 25712.7 g/h (Εικόνα 1). Ο ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ κ.α. (1989) ανέφεραν την ύπαρξη μεγαλύτερης βιομάζας στο Ν. Ευβοϊκό σε σχέση με τους Πεταλιούς.

Τα ψάρια κυριάρχησαν στο αλιεύμα και των δύο περιοχών (Πίνακας 1). Θα πρέπει βέβαια να επισημανθεί ότι στην αφάρευτη περιοχή (Ν. Ευβοϊκός) το ποσοστό των ψαριών (g/h) έφθασε το 80.6% του συνολικού αλιεύματος του σταθμού αυτού, ενώ στην ψαρευόμενη περιοχή παρουσίασε πτώση (58.7%) σε σχέση με το ποσοστό συμμετοχής των υπολοίπων τεσσάρων βασικών ομάδων του αλιεύματος (Μαλακίων, Εχινόδερμων, Καρκινοειδών, Ασκιδίων). Τα Ασκίδια, αν και απουσίασαν από το αλιεύμα της αφάρευτης περιοχής, απετέλεσαν το 6% του συνολικού αλιεύματος στην ψαρευόμενη περιοχή.

	Αφάρευτη	Ψαρευόμενη
Ψάρια	113793.8	15083.3
Μολύκια	6984.6	4231.7
Εχινόδεσμα	15938.5	4166.7
Καρκινοειδή	4504.3	697.7
Ασκίδια		1533.3

Πίνακας 1. Σύνθεση του αλιεύματος (g/h) στις δύο περιοχές έρευνας, τον Απρίλιο 1996.

Αναλυτικότερα σε σχέση με τα ψάρια, η μεγαλύτερη συνολική αφθονία (αριθμός ατόμων ανά ώρα αλιείας: N/h) παρατηρήθηκε στον σταθμό του Ν. Ευβοϊκού (6757 N/h), όπου αναγνωρίστηκαν 31 είδη. Στον σταθμό των Πεταλιών, τόσο η συνολική αφθονία, όσο και ο αριθμός των ειδών που συμμετείχαν στο αλιεύμα ήταν αντίστοιχα 1098 N/h και 28 είδη. Στην αφάρευτη περιοχή, τα είδη *Citharus linguatula* και *Serranus hepatus* κυριάρχησαν εμφανίζοντας το καθένα περίπου 2000 N/h, ενώ στη συνέχεια η αφθονία παρουσίασε πτώση και τα επόμενα περισσότερα άφθονα είδη, τα οποία ήταν το *Lepidotrigla cavillone* και το *Arnoglossus laterna*, δεν ξεπέρασαν τα 670 N/h. Η ψαρευόμενη περιοχή εμφάνισε σημαντικά χαμηλότερες αφθονίες των διαφόρων ειδών, με μέγιστη αυτή του *Lepidotrigla cavillone* με 217 N/h, ακολουθούμενη από τα 170 N/h του είδους *Serranus hepatus*. Τα υπόλοιπα είδη παρουσίασαν από 1 (*Raja montagui*, *Merluccius merluccius*) μέχρι 141 (*Mullus surmuletus*) N/h. Και στις δύο περιοχές τα είδη που παρουσίασαν υψηλότερες αφθονίες δεν ήταν εμπορεύσιμα. Ο υπολογισμός του δείκτη ποικιλότητας Shannon-Wiener, έδειξε ότι η ψαρευόμενη περιοχή παρουσίασε υψηλότερη ποικιλότητα (2.46) σε σχέση με την αφάρευτη (1.67), εξ αιτίας προφανώς του υψηλού αριθμού ατόμων με τον οποίο συμμετέχουν ορισμένα είδη στην τελευταία περιοχή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, Κ., ΠΕΤΡΑΚΗΣ, Γ., ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ, Χ., ΠΟΛΙΤΟΥ, Χ., ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ, Β. & ΦΟΥΡΤΟΥΝΗ, Α. (1989). Αλιευτική έρευνα των βενθοπελαγικών ψαριών του Ευβοϊκού και Παγασητικού. Τεχνική Έκθεση Ε.Κ.Θ.Ε. (343 σελ.).